

2e Predikatie over Mattheüs 4:17, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 5 januari 1947 te Den Haag

Gezongen: Psalm 89:7 en 8.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Mattheüs 4:12-25.

Gebed:

Dat ons door Uw genade geschonken worden mocht tot U te naderen met diep ontzag en in kinderlijke vreze. Gij hebt ons allen nog bewaard en ons geschonken de gezondheid en de krachten. Menigeen is van dit voorrecht verstoken. Er werd ook iemand uit ons midden weggenomen, en de verwanten en de betrekkingen van haar bevinden zich op het ogenblik aan deze plaats. Mocht Gij deze familie gedenken; wil hen sterken en bekwaam en gewillig maken om het onderwijs dat in zulke aangrijpende gebeurtenissen en zware slagen gevonden wordt, ter harte te nemen. Gedenk ook onze zieken. Er zijn er die ernstig ziek zijn. Ontferm U over hen in betrekking tot ziel en lichaam beide. Er zijn er ook die langdurig gebonden zijn aan hun woning. Ontferm U over hen. En ach, doe ons de voorrechten wel op prijs stellen en laat Uw goedheid ons aan U doen verbonden zijn. Wil ons aanzien en gedenken in de Zoon Uwer liefde. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En onderwijs ons in de dingen van Uw Goddelijk en eeuwig Koninkrijk.

Wij zijn hier vergaderd en geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Wij hebben weer alles van U nodig, want in onszelf bezitten wij niets dan wat ons schuldig en verwerpelijk doet zijn. Wil ons dan, zo spreker als hoorders, uit Uw volheid schenken wat wij nodig hebben om Uw Woord recht te mogen verstaan. Geeft U ons Uw Getuigenis, en doe ons het brengen naar de zin en naar de mening Uws Geestes. Leid ons in de waarheid. Wij moeten van het gehele leven, van het tijdelijke, geestelijke en eeuwige leven de rechte kennis hebben. Ontbreekt ons deze kennis, dan zijn wij óók niet in staat om er recht mee werkzaam te zijn, en van onszelf zijn wij blind in 's hemels wegen. Laat ons dan, zo spreker als hoorders, ons verenigen met het woord van de dichter en zeggen:

HEER', ai, maak mij Uwe wegen
Door Uw woord en Geest bekend;
Leer mij, hoe die zijn gelegen,
En waarheen G' Uw treden wendt.

Dit zal profijtelijk wezen, zo wij het slechts door Uw genade met ons hart zingen, want: 'Gij hoort het gebed, tot U zal alle vlees komen.' Sterk Uw Kerk over de ganze aarde. Breid haar nog uit en doe haar, goede moed hebbende, leven en U volgen. Gedenk ons volk. Ontferm U over degenen die ver van ons verwijderd, verkeren in grote gevaren van verschillende aard. Spaar hen naar ziel en naar lichaam. Gedenk de mensheid en onttrekt U Zich niet, zo het in Uw raad bestaat, ofschoon wij ons ten volle waardig gemaakt hebben dat Gij ons geheel aan onszelf overgeeft.

Amen.

Gezongen: Het Gebed des Heeren: 1, 2, 3 en 4.

Wij vragen uw aandacht voor het begin van het 17e vers van Mattheüs 4:

'Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken.'

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, heeft, toen Hij op aarde was, het Woord gepredikt. De schare, het volk wilde Hem koning maken, maar dit heeft Hij afgeslagen en er de voorkeur aan gegeven om onder Zijn volk te verkeren als een Prediker. Wat heeft de Heere Jezus gepredikt? Wel, al wat ik en u en alle mensen behoeven. Hij is een Prediker geweest van het ene nodige. Laat ons met elkaar gedurende enige ogenblikken hierover nadenken.

Het woord van de Heere Jezus was een prediking van het leven. Wij zijn dood in geestelijk opzicht, wettisch dood en geestelijk dood. Wettisch dood, dat wil zeggen: de Wet veroordeelt ons, en geestelijk dood, dat betekent dat wij onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. De Heere Jezus heeft ons het leven gepredikt. Johannes 11 vers 25: 'Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven.'

Het woord van Christus was een prediking van vrijheid. Wij zijn gebonden slaven. Wij zijn gebonden door de banden van de zonde, van de wereld, van de vorst der duisternis. Wij zijn gebonden door de banden van de hoogmoed, van de onoprechtheid, kortom door de banden van alle ondeugden. De Heere Jezus heeft ons de vrijheid gepredikt. 'Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn' (Joh. 8:36).

De prediking van de Heere Jezus is geweest een woord van genade, van vergeving van zonden. Wij, toehoorders, zijn veroordeelde mensen. Wij zijn veroordeeld door de Wet en de rechtvaardigheid Gods en onze eigen consciëntie. Wij liggen onder de schuld. Het oordeel is voor een deel al uitgevoerd. Want toen wij geboren werden, heeft God ons Zijn beeld onthouden. Nu kan niemand die van het beeld Gods beroofd is, God dienen. En ten gevolge hiervan zijn wij nu, gelijk gezegd is, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Christus heeft genade. Galaten 3 vers 13: 'Christus heeft ons verlost van den vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt.'

Het woord van Christus is geweest een prediking van reinigmaking. Wij zijn onrein. Wij zijn bevuurd, bevuurd in de eerste plaats met schuld (zoals wij reeds opmerkten), maar ook onze ziel is dit. Immers ons verstand is verduisterd: van God en Goddelijke zaken weet de mens niets af. In onze wil voert de vijandschap tegen God en onze naaste heerschappij. Onze genegenheden gaan uit naar dingen die naar recht verboden zijn. Onze consciëntie dwaalt. Ons oordeel is verkeerd. Onze lichamen, de leden van ons lichaam stellen wij in dienst van de zonde. Het woord van Christus is een reinigmakend Woord. Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde (1 Joh. 1:7). 'Zie,' zo predikte eenmaal een groot man in het Koninkrijk Gods, 'zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt' (Joh. 1:29), de schuld van de zonde en de smet van de zonde. 'Zie, het Lam Gods', zei Johannes de Doper, dat is: Geloof in Hem, dat betekent: Maak gebruik van Hem.

De prediking van de Heere Jezus Christus was een woord van rust. De rust ontbreekt ons, nietwaar? Terecht wordt er gezegd in Jesaja 57: 'De goddelozen zijn als een voortgedreven zee, want die kan niet rusten, en haar wateren werpen slijk en modder op' (vs. 20). Christus biedt ons

de rust aan: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven' (Matth. 11:28).

Het woord van Christus was een woord van genezing. Wij zijn allen zo ziek. Wij zijn allen tot stervens toe krank. En geen mens kan ons genezen; voor onze ziekte bestaat geen middel. Maar Christus heeft dit middel gepredikt. Hij is onze Geneesmeester en tegelijkertijd ons middel, de Balsem.

Het woord van Christus is geweest een woord van bekleding en van versiering. Wij zijn naakt. De schorten van vijgenbladeren, die zich Adam en Eva verschaft hadden, waren geen bekleding. Christus' woord is een woord geweest van bekleding en van versiering. Zijn gerechtigheid dekt ons en Zijn heiligheid versiert ons.

Het woord van Christus is geweest een woord van leiding. Ons ontbreekt de leiding, nietwaar? Wij weten niet wat wij doen zullen wanneer wij komen te staan voor de grote vragen van het leven. En vooral wanneer wij ons geplaatst zien voor geestelijke vraagstukken, moeten wij bekennen dat wij niet weten welke weg wij in te slaan hebben. Christus' woord is een woord van leiding. Wanneer wij ons aan Zijn leiding mogen toevertrouwen, dan komt het met ons terecht. Want Zijn woord is: 'Dit is de weg, wandelt in denzelven' (Jes. 30:21).

De prediking van Christus is geweest een woord van licht. Wij zijn in de duisternis en, toehoorders, wij weten niet waar wij heengaan, en wij geven er ons maar liefst geen rekenschap van ook. Zo leeft een mens. Maar het woord van Christus is een woord van licht. Het schijnt in een duistere plaats, en het maakt dat wij zeggen: 'In Uw licht zien wij het licht' (Ps. 36:10).

Het woord van Christus is geweest een prediking van vermaak en van blijdschap. Wij zijn geen blijde mensen. Soms schroeven wij ons op omdat wij niet blij zijn. Blij is geen mens. Daarom zei de Prediker tot het lachen: 'Gij zijt onzinnig' (Pred. 2:2). Maar het woord van Christus is een woord van blijdschap. Wie door de genade Gods dat woord in zijn rechte betekenis verstaat, die kent, ofschoon hij in een land van duisternis en van schaduw des doods zich bevindt, enige blijdschap. 'Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer ik voor U kniel' (Ps. 26:8 ber.).

Het woord van Christus is een woord van wijsheid geweest. Wij zijn dwazen en wij doen dwaze dingen; wij doen een dwaze keuze. Ach, als

ieder zijn leven eens nagaat, geliefden, wat moeten wij dan toch telkens schrikken vanwege onze dwaasheid. Is ons leven niet een aaneenschakeling van dwaasheden? En er is geen doen aan! Maar het woord van Christus is een woord van wijsheid. En wie door de genade Gods dat mag verstaan, die mag op z'n minst bekennen dat hij geen mensenverstand heeft en de wetenschap der heiligen niet gekend heeft; en hij mag zich ook verheugen in het licht van de ware wijsheid.

Kortom, het woord van Christus is geweest een prediking van genade en van heerlijkheid, van eeuwige heerlijkheid. Is het niet groot dat Christus gepredikt heeft, dat Hij gekomen is op aarde en Zich ingelaten heeft met de mensen? De mensen hadden hier toch niet om gevraagd? Want het is zoals wij in het boek Job vinden: 'Niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?' (Job 35:10). En als Christus eens niet was gekomen? Denkt u een ogenblik – ik weet wel dat dit niet mogelijk is – maar denkt u een ogenblik het Woord, de wereld, de mensheid zonder Christus. Wat zou dat wezen? Hebt u iemand aan wiens leiding u zich zou willen overgeven? Kent u een mens van wie u zegt: Vertrouw maar op hem, dan zal het goed wezen? De vraag te stellen is de vraag te beantwoorden. Nee, wanneer de Heere Jezus niet gekomen was en gepredikt had, dan zou de wereld niet anders geweest zijn dan nacht, duisternis. Dit heeft de Heere Jezus ook Zelf gezegd. Hij heeft gezegd: 'Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben' (Joh. 8:12). Dus, waar Hij is, daar is het licht, en als Hij er niet is, dan is het enkel duisternis. Maar, zoals ik reeds heb gezegd, wij kunnen ons dit niet indenken. Want als het niet het voornemen geweest was van God drieënig dat Christus zou komen op aarde, dan zou de mensheid onmiddellijk na de val zijn vernietigd geworden.

Is het niet groot, toehoorders, dat de prediking van Christus ook gekomen is tot ons? Waarom had de Heere het zo gemunt op deze gewesten? Met Schotland en Zwitserland zijn wij zelfs in zeer bijzondere mate gezegend geworden met de prediking van de Heere Jezus Christus. Waarom dit zo is geweest, ach, hierop is eigenlijk geen antwoord te geven, want er staat: 'Ik doe het niet om uwentwil, maar om Mijn heiligen Naam' (Ezech. 36:22). Is het niet groot dat de prediking er nog is?

Geliefden, nu iets anders. Wat hebben wij met de prediking gedaan?

Is zij ons geweest een reuk des levens ten leven, of schijnt het dat zij ons is een reuk des doods ten dode? In een ware prediking worden altijd gevonden de uitlegging van de Wet en de aanbieding van de genade. Hebt u de Wet geloofd en uw verdoemelijkheid voor God in Adam met uw hart omhelsd? 'Door de Wet', zegt de apostel Paulus, 'is de kennis der zonde' (Rom. 3:20). Hebt u bij het licht van de Wet uw machteloosheid leren kennen, zodat het geloven, waartoe een mens die onder het Evangelie leeft, geroepen wordt, voor u een onmogelijke zaak was? Hebt u het Woord, door middel waarvan Christus Zich aan u aanbiedt, voor waarheid gehouden? Hebt u geloofd dat Christus u persoonlijk Zichzelf aanbood?

Er zijn vele mensen die voorgeven te geloven. Maar als zij er eens voor geplaatst werden om uit te leggen hoe zij tot het geloof kwamen, het is zeer de vraag of zij hier wel toe in staat zouden wezen. Zijt gij door het woord des Evangelies levend geworden? De levendmaking komt alleen door het Evangelie. De Wet is een dodende kracht, het Evangelie maakt levend. De Wet doet ter helle nederdalen, het Evangelie voert ons tot in de hemel. Door de Wet worden wij bedroefd, door het Evangelie worden wij blij gemaakt. Dus vraag ik: Heeft het Evangelie u levend gemaakt? Zoudt gij iets van deze levendmaking kunnen zeggen?

Ik ga verder. Heeft de prediking van de genade Gods u doen komen? Gij kent allen het woord van de verloren zoon. Toen hij tot zichzelf gekomen was, en had moeten zeggen dat hij verging van honger, terwijl in het huis van zijn vader overvloed van brood was en zijns vaders huurlieden het zo goed hadden, sprak hij: 'Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan' (Luk. 15:18). Deed u ook zo? Zijt u opgestaan, opgestaan uit de wereld, uit de zonde, uit de eigengerechtigheid, opgestaan uit het rijk des duivels, opgestaan uit het zichtbare en tastbare, opgestaan uit uzelf? En zijt gij gekomen tot Christus? Wat is komen tot Christus? Geen lichamelijke beweging. Het is een arbeid van geestelijke aard. Ik vraag: Wat is komen tot Christus? Het is een werkzaamheid van het verstand, van de wil en van de genegenheden. Het is een werkzaamheid van het verstand: het verstand, ziende Gods uitvinding om door middel van Christus de zondaar zalig te maken, stemt hierin toe, heeft hiermee overeenstemming. Het is een werkzaamheid van de wil: de wil begeert Christus en God in Hem. Het is een werkzaamheid van de genegenheden: het hart opent zich voor Christus, en men is werkzaam door het geloof, dat door de liefde werkt.

Dit is komen tot Christus. Zijt gij gekomen tot Christus? Ik ga verder. Zijt gij ertoe gebracht om in Christus God te dienen, u aan Hem over te geven, inwendig Hem te dienen door geloof, liefde en vreze, en uitwendig Hem te dienen naar de regel van Zijn eigen Woord? Hieraan kunt u weten of u van de prediking reeds een recht gebruik gemaakt hebt.

Is het zo, dat u niet ontkennen kunt dat deze zaken bij u worden gevonden, dan geldt het woord dat Jezus sprak tot hen die Hij tot Zijn discipelen maakte: 'Volg Mij' (Matth. 9:9, Joh. 1:44). Het is uw roeping niet te oordelen over goed of kwaad, maar te volgen. Onze vaders hebben dit Schriftwoord wel in hun eigen woorden weergegeven: 'Blind voor de uitkomst, ziende het gebod.' Een stervensweg. En zo schrijft ook Paulus: 'Wij die leven, worden altijd in den dood overgegeven' (2 Kor. 4:11). Van vlees en bloed blijft er niets over en mag er niets overblijven. Christus, Zijn komen in ons hart en Zijn prediking zijn onze troost in leven en in sterven. Het worde u geschonken van Hem gebruik te maken. Laat Hem niet zonder arbeid. Hij is niet gezeten aan des Vaders rechterhand om slechts toe te kijken. Het is Zijn wens dat Zijn volgelingen van Hem gebruikmaken. Of zij Hem dan na de bekering nog nodig hebben? Wel, dan krijgen zij Hem eerst recht nodig! Wie Hem eenmaal nodig had, die blijft Hem, zelfs in toenemende mate, nodig hebben: nodig hebben als Profeet om hem te onderwijzen; nodig hebben als Priester om voor hem verzoening te doen, en zijn zondige gebeden gereinigd over te brengen aan de Vader; nodig hebben als Koning om door Hem beschermd en geregeerd te worden. Zie, er is voor Christus heel wat te doen. Laat het slechts zo wezen in uw leven.

Moet u echter bekennen dat Christus niet voor u werd tot op dit ogenblik: uw gerechtigheid, genade, leven, vrijheid, rust, bedekking, leiding – geliefden, dan geve het Opperwezen dat u zo niet doorgaat. Want van Christus geen gebruik te maken is geen kleinigheid. Wie van Christus geen gebruik maakt, zegt: 'Wat in de Wet staat, dat is niet waar. Ik lig niet onder de vloek en het is met mij zo hopeloos niet gesteld.' Hij spreekt dus vierkant de Wet tegen, al zou hij ook met zijn mond belijden dat de Tien geboden de Wet des Heeren zijn. En hij spreekt ook het Evangelie tegen. Als iemand van Christus geen gebruik maakt, dan zegt hij: 'Het was helemaal niet nodig dat Christus Mens werd en Zich stelde onder de Wet om de vloek daarvan te dragen en aan de eisen daarvan

te voldoen. Neen, eigenlijk is dat dwaasheid.' En zo spreekt men dus de wijsheid Gods en al Zijn deugden tegen. Ja, men beschuldigt God ervan dat Hij eigenlijk geen God is, want een dwaze God is geen God. Zo zegt Johannes in 1 Johannes 5: 'Die God niet gelooft' – namelijk dat Hij in Christus ons het leven gegeven heeft – 'heeft Hem tot een leugenaar gemaakt' (vs. 10). Zie, zo liggen de dingen en het is niet te hopen dat wanneer het te laat is, dit door ons zal worden gezien. Het is wel te hopen dat wij gebracht worden tot Christus en door Christus tot God.

Amen.

Gebed:

Als dit geschiedt, dan zoudt Gij daarvan de eer alleen hebben. Dit is ook Uw bedoeling. Het profijt geldt ons, maar de eer behoudt U voor Uzelf. Ach, laat ons ons laten leiden door Uw Woord en Geest. Laat ons om deze leiding vragen. En heeft het de schijn dat er op ons niet wordt gelet, laat ons dan niet zeggen: Dit is omdat de zaligheid voor mij niet is weggelegd, of: omdat mijn zonden te groot zijn, of: omdat ik te onwaardig ben; maar laat ons voortgaan met te vragen om leiding en laat ons steeds met dit vragen doorgaan. Er staat wel een en ander in Uw Woord tot bemoediging: Zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden; bidt en gij zult ontvangen.

Heere, laat het er ons door Uw genade slechts om te doen wezen. Laat ons niet willen twisten, noch met U, noch met onze naaste. Maar doe ons in oprechtheid onze staat en ons geval onder de ogen zien en beoordelen. En wanneer dit ons vervulde met angst, kommer, knaging, benauwdheid, ach, wil ons dan hierin leiden en op Uw tijd en op Uw wijze terechtbrengen. Nooit werd iemand terechtgebracht, of hij was in grote moeilijkheden geweest. Wel zijn de moeilijkheden van de een groter dan van de ander, maar het blijft waar en het zal waar blijven voor ieder mens: 'Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.' Dit in mindere of meerdere mate. Maar de strijd, angst, kommer, knaging en benauwdheid maken ons niet zalig zolang wij niet het voorwerp zijn van Uw opzoekende liefde in Christus, noch het onderwerp om met deze liefde werkzaam te zijn.

Wil het woord van deze middag genadiglijk zegenen. Sterk Uw Kerk,

ook het deeltje dat hier tegenwoordig is. Doe allen, klein en groot, jong en oud, rijk en arm, strijden de goede strijd des geloofs. Hoor allen die uit ellende tot U opzuchten. Een ellendig volk is het; niet eens, maar altijd bidt het: 'Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.' En de belofte luidt:

't Ellendig volk wordt dan uit lijden
Door Zijnen arm gerukt;
Hij zal nooddruftigen bevrijden;
Verbrijz'len wie verdrukt.

Begeef noch verlaat ons. Schenk ons Uw genade, opzicht, tucht en leiding.

Amen.

Gezongen: Psalm 95:4 en 5.

2e Predikatie over Psalm 119:173, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 31 juli 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 61:1, 2, 3 en 4.

Gelezen: De Wet des Heeren; Psalm 119:169-176.

Gebed:

Doe ons naderen tot U, Heere, met diepe eerbied, met opmerkzaamheid en aandacht, in geloof. We zijn nog die we zijn. Terwijl menigeen uit het leven is weggerukt, waarvan sommigen plotseling, jong en oud, hebt Gij ons bewaard en ons geschonken – de een in meerdere, de ander in mindere mate – gezondheid en krachten. Nu zijn we hier. Het is door Uw voorzienigheid, die in alles een hand heeft.

Leer ons U danken in oprechtheid des harten, danken in het gevoel dat alle goede dingen en volmaakte giften zijn van U afdalende, dat wij, als het erop aankomt, zelf er geen hand in hebben, wat we ook menen er voor gedaan te hebben. De dichter van de oude dag zag er iets van,

en hij zong: 'Uw goedheid, HEER', is hemelhoog.'

Wil met ons niet in het gericht treden. Verlos ons van het onze en van onszelf, en leid ons, leid ons door Uw Woord en Geest. Dat hebben we nodig: leiding, leiding in de waarheid. Van onszelf menen we te verstaan. Zo wij in de waarheid mogen geleid worden, dan verstaan we en is er een wereld voor ons opengegaan waarin we nooit een blik vermochten te werpen. Dat was het voorrecht van de dichter wiens psalm we voor een deel gelezen hebben. Hij bewoog zich in het onzichtbare, en hij hield zich vast als ziende U, de Onzienlijke. En nu was het dat de dag aan de dag overvloediglijk spraak uitstortte en de nacht aan de nacht wetenschap toonde, diepe, vaste, onveranderlijke wetenschap. Doe ons eens zien de ontzettende armoede van de wereld en van ons hart buiten U.

Geef ons te spreken een enkel woord, maar een woord van waarheid en van gezond verstand. Aan het andere hebben we niets, ja, het andere is verleiding. En daarvan is de wereld vol en onze harten stellen zich onder de invloed daarvan, zo Gij ons er niet aan onttrekt. Onttrek ons, onttrek ons, Heere, en breng ons tot bekering.

Gedenk onze zieken, rouwdragenden, verpleegden. Gedenk herstellenden.

Wil Uw Kerk zegenen. Misschien zijn het er nog maar weinigen, U weet het. Laat ons er geen oordeel over willen hebben, maar gelet op Uw Getuigenis en acht gegeven op de onkunde, zouden we toch moeten besluiten dat het weinigen zijn in onze dagen die zalig zullen worden. En toch zijn ze er, nog altijd het zout, het licht.

Ontferm U over het mensdom in zijn ontzaglijke ellende en bewaar het voor ineensstorting, om Uws Naams wil.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:1 en 2.

We hebben vóór acht dagen iets mogen zeggen over het eerste gedeelte van het 173e vers van de 119e Psalm. We vragen thans uw aandacht voor het tweede gedeelte daarvan. Het eerste gedeelte luidt: 'Laat Uw hand mij te hulp komen', en het tweede gedeelte:

'Want ik heb Uw bevelen verkoren.'

Dat zijn schone woorden en het is een heerlijk gebed. En was dit gebed gedurig in ons, we zouden ondervinden wat we gezongen hebben uit de 84e Psalm.

Als een mens overtuigd is geworden van zonden, aangeboren en dadelijke, wanneer hij ontdekt is geworden aan zijn ontblote toestand, aan zijn natuurstaat, wanneer de Heere Zich over hem ontfermd heeft, de vleugelen over hem heeft uitgebreid, hem genomen heeft onder Zijn hoede en bescherming, wanneer de Zon, de Zon der gerechtigheid over hem opgegaan is met genezing onder haar vleugelen, wanneer hij gekomen is, de Heere aangegrepen heeft, de sterkte Gods, zich met Jezus heeft verenigd, door Jezus gekomen is tot de Vader, en zich bekeerd heeft, wat doet dan deze mens? Deze mens vraagt: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' (Hand. 9:6). Ge ziet het in de wonderbare geschiedenis van de bekering van Saulus van Tarsen en in bijna alle psalmen. Het komt veelal uit op de bede die we in het bekende versje van Psalm 25 vers 4 vinden: 'HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden.'

En wat wil nu de Heere van zo'n mens? Wat is hem op de hand gelegd? Want het christelijke leven moet nu beginnen. Er was vóór die tijd geen zweem van dit leven. Het was alles uit en door en tot de mens. God bleef erbuiten, en zo wilde men het ook. Men wilde de Heere erbuiten houden, behalve dan zij bij wie het zover was gekomen dat ze uitriepen: 'Wat moet ik doen opdat ik zalig worde?' (Hand. 16:30), nacht en dag. Wat wil nu de Heere? Wat is Zijn bevel? Welke zijn Zijn geboden? Dat er een belijdenis kome, een belijdenis van hetgeen men nu heeft leren kennen.

Het geloof gaat vooraf, want het geloof is het middel waardoor men de zaken leert kennen: God en zichzelf, Jezus Christus als de Weg, de Waarheid en het Leven (Joh. 14:6), als de wijsheid Gods, de gerechtigheid, de heiligheid of heiligmaking, als de verlossing des Heeren (1 Kor. 1:30). En nu ligt het op de weg van zo iemand om hiervan belijdenis te doen. Hij heeft nu geloofd en hij gelooft met het hart, en nu wil de Heere dat hij het belijdt met de mond. En Hij wil dat wij dat doen niet alleen met de mond, maar met het hart en door onze gehele levenshouding. Dit is wel het eerste.

Maar verder, de Heere wil dat we onze naaste behulpzaam zijn, in het algemeen, maar in de eerste plaats door hem te wijzen op het grote

goed dat de Heere Jezus in de dagen van Zijn omwandeling op aarde eens noemde 'het ene nodige' (Luk. 10:42). Want wie de bewerkingen van de Heilige Geest heeft, die weet wat een mens is, en hij leert steeds beter weten wat een mens is: louter ellende, enkel schuld, in de grond niets anders dan rampzaligheid. Hij weet dit door ondervinding. En nu lacht hij zo niet mee wanneer hij de mensen ziet of hoort, wanneer hij op straat wat ziet gebeuren of zijn naaste wat hoort zeggen. 'Gelachen dat we hebben', dat is als het ware in de mond van de wereld op het ogenblik bestorven. Wat zal er toch een wenen op volgen. Hij lacht niet mee, maar in zijn hart is de verzuchting al: 'Wat moet ik, Heere, doen? Moet ik hier iets zeggen? Of wilt Gij dat ik zal zwijgen?' Want hij ziet de ellende van zijn naaste, onuitsprekelijke ellende. Nog eens, hij weet wat een mens zonder Christus is. Hij heeft gestaan voor God zonder Christus. En wat is er dan voor verwachting? Want men kan wel pleisteren met loze kalk. Ik heb u wel eens gezegd dat iemand zijn ontevredenheid betuigde tegenover een oud christen die, zoals dat genoemd wordt, alles wegsloeg. Hij vroeg of dit en of dat, enzovoort, nu niets was? En degene die ondervraagd en berispt werd, deed hem een korte vraag: 'Zijt gij wel eens met God in aanraking geweest?' En toen had men niets meer te zeggen en niets meer te vragen. Men keerde zich om en ging zijns weegs. Een begenadigd mens weet al deze dingen, want van nature is hij dezelfde dwaas, en nu is er in het hart een begaan-zijn met de naaste.

Verder, de Heere wil dat hij op Christus wijst. Wanneer hij merkt dat het Opperwezen het wil, dan tracht hij, dan stelt hij zich in de weg om het een en ander op te merken. Niet prekerig; *niet prekerig!* Daardoor kan men meer atheïsten maken dan christenen. Maar eenvoudig, door een vraag te stellen aan zichzelf of zijn naaste. En nog eens, als het gemerkt wordt dat de Heere het wel wil en geeft, dan iets zeggen van een Koning der koningen, van de Heere der heren, ook alweer kort, niet gerekt. Want als men de dingen der waarheid rekt, dan worden ze vervelend, en ze moeten deze uitwerking niet hebben. We moeten er door getroffen worden. Degene tot wie men spreekt, moet het gevoel krijgen: 'Zou dat dan werkelijk waar zijn? Zou het werkelijk zo wezen? Er gaat toch kracht uit van de persoon die ik hoor spreken.' Dat, dat moet het wezen.

Verder, men moet een mens kunnen dragen. Welk een christelijke deugd is dat: een mens te dragen, te dragen wanneer hij domme opmer-

kingen maakt, wanneer zijn woorden tonen dat hij geheel de plank mis is, een mens te dragen wanneer hij zijn doel wat voorbijschiet, te dragen wanneer er andere dingen zijn die afgekeurd dienen te worden. De apostel Paulus heeft in de brief aan de Galaten, in het zesde hoofdstuk, zulk een uitnemend woord: 'Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de Wet van Christus' (vs. 2).

De grond waaruit een christen kan leven is goed, want, ten eerste, er is niemand zo verkeerd, zo slecht, zo zondig, zo dom, zo dwaas als hij, niemand. En hij weet bij Wie door God hulp besteld is. Ik zeg: de grond waaruit een christen op kan komen, is goed; als hij nu nog geleid mag worden door de Heilige Geest, dan komt de christelijke zachtmoedigheid voor de dag, die zo geprezen wordt in Mattheüs 5: 'Zalig zijn de zachtmoedigen, zalig zijn de barmhartigen' (vs. 5, 7).

En dan is er nog iets. Een christen is een mens die nooit te beledigen is. Ik zeg: een christen is een mens die nooit te beledigen is. Er is geen affront* dat in het hart van een christen plaatsvindt. Nee, dat is onmogelijk. Hij kan er een ogenblik iets van voelen en dat zal hij ook wel doen, maar hij heeft niet met de naaste te maken, hij heeft met God te maken. En hij weet dat er geen kwaad in de stad is, zonder dat de Heere dat doet, en dat geen mens zich bewegen kan als de Heere het niet wil, ook zijn mond niet, ook zijn handen niet, niets, dat de Heere regeert, dat alles ligt onder Zijn heilig bestel. O, gij mens, die zo spoedig aangebrand zijt, die het zo lelijk over uw naaste kan hebben, o, wist ge eens hoe ongelukkig gij zelf zijt. Waarlijk, ge zoudt een toontje lager zingen als ge dat eens wist.

Verder wil de Heere dat we vredestichters zijn. Een christen is een mens die zwijgt, behalve dan ten opzichte van de persoon met wie hij direct te maken heeft en die in het geschil betrokken is. Een christen is een mens die zwijgt; hij gaat zwijgende door het leven. Is dat niet zo? Wordt er niet gebeden: 'Zet een wacht voor mijn lippen' (Ps. 141:3 ber.)? Waar halen we dan de vrijmoedigheid vandaan om de hele dag te praten? Hoe komt het dan dat de conversatie eerst levend wordt wanneer het over de naaste gaat? Hoe komt dat? Dat wijst op de ledigheid van onze ziel, omdat we geen werk met God hebben, en omdat we er geen werk van maken om onze eigen zonden te betreuren. Hoe oud

* belediging, hoon, smaad

zijt ge? Vijftig jaar? Dan is de tijd al begonnen voor u voor twee zaken: Ten eerste, uw zonden te betreuren, de zonden van uw leven. Er zijn er toch wel zeker? Ik denk dat er genoeg zijn. Bij mij zijn ze legio. En ten tweede, voor God te lijden. Vredestichters moeten we wezen. Een begenadigd mens is een vredestichter. En wanneer er door hem wat gekomen is van een andere aard, dan doet het hem leed. En om veel dingen zou hij willen dat het niet gebeurd was.

Dat zijn de algemene bevelen, de bevelen die God aan ieder begenadigd mens geeft. En dan zijn er ook nog bijzondere opdrachten. Hierover nadat we gezongen hebben.

Gezongen: Psalm 84:3 en 4.

De dingen die ik u genoemd heb, zijn de bevelen die aan alle christenen, aan alle begenadigden, zijn gegeven. En ook heeft iedereen die door de Heere werd getrokken, in deze opdrachten blijdschap. Alleen, van zichzelf kan hij ze niet vervullen. In de staat der rechtheid had de mens de kracht, maar niet de wil om te blijven staan. In de staat der genade is de wil aanwezig, maar niet de kracht.

Maar nu zijn er ook nog bijzondere bevelen, bevelen die aan sommige mensen of aan een bepaald mens worden verstrekt, en dan maakt de Heere zo'n bevel bekend. Wie van zulk een bekendmaking niet weet, moet niets beginnen. Begint hij toch, dan zal hij vroeg of laat er achter komen dat God hem alleen gelaten heeft, behalve al het verdriet dat hij zichzelf berokkend heeft. Een mens kan veel verdriet hebben – als hij nu maar weet dat hij in Gods weg is, dan is het moeitevolle leven nog een gezegend leven. Daarom vinden we in de 94e Psalm dit woord: 'Welge-lukzalig is de man, o HEERE, dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit Uw Wet' (vs. 12). Gij moogt wel vragen om allerlei dingen, maar dan moet u er altijd aan toevoegen: 'Maar als U, Heere, het beter vindt om me te onthouden wat ik U vraag, ach, Heere, alstublieft, onthoud het me, onthoud het me, want: 'Uw gunst sterkt meer dan d' uitgezochtste spijzen' (Ps. 90:8 ber.), 'Uw goedertierenheid is beter dan het leven' (Ps. 63:4).

Er is veel voorspoed op het ogenblik. Als ik terugdenk aan wat er in mijn jeugd werd gevonden, dan maakt dat nogal een verschil. Zouden de mensen nu gelukkiger zijn? Nee, ze zijn niet gelukkiger, want ze zijn niet

tevreden. En iemand die niet tevreden is, is niet gelukkig. Zolang iemand niet volkomen tevreden is met zijn lot, is er geen sprake van geluk. Want het geluk brengt *dit* aan, dat men in alle dingen Gods hand ziet. Ge moet er eens op letten als u kunt. Ik weet niet of u het er voor houdt dat u begenadigd zijt, maar eens aangenomen dat u dat zijt, dan hebt u in het ogenblik waarin u begenadigd werd, het woord van de apostel Paulus leren kennen, leren verstaan: 'Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid' (Rom. 11:36). Dat is het Jeruzalem uit de hemel nederdalende (Openb. 21:2), 'de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat' (Filipp. 4:7). Onderzoek het in uw ziel maar of het effen ligt. Want we zingen: 'Die door de vlakke velden rijdt; Zijn Naam is HEER' der heren' (Ps. 68:2 ber.).

Let op deze dingen. Let niet alleen op de ondervindingen, of op wat u meent ondervonden te hebben, maar geef acht op de uitwerking. En de uitwerking is altijd: geloof, hoop en liefde, waarin dan allerlei andere christelijke deugden zijn begrepen.

Uw gelaat moet ontspannen zijn. Misschien vraagt u: 'Zou het gelaat van de dichter van de 88e Psalm ontspannen zijn geweest?' Ik laat het aan zijn plaats, maar dit mag ik zeggen, dat hij naar ontspanning uitgezien heeft en om ontspanning gebeden heeft. Want de ontspanning in het gelaat komt voort uit het hart, ofschoon ik toegeef dat de trekken in het gelaat somtijds bedrieglijk zijn.

Als nu iemand zo'n bijzonder bevel ontvangt – of het nu grote of kleine dingen betreft, dat maakt in de grond geen verschil – wat moet men dan doen? Ik heb u gezegd dat men zich eerst moet afvragen of God gesproken heeft, of er dus geloof gewerkt is ten aanzien van de zaak waar we mee bezig zijn.

Ik kan u iets vertellen waaruit ge zult kunnen opmerken hoe fijn het web dikwijls gesponnen is. Ik had, nog Hervormd predikant zijnde, een beroep naar een zekere gemeente. En wat ging ik toch graag daarheen! Mijn aandacht valt op een woord uit Handelingen: 'Zie, drie mannen zoeken u' (Hand. 10:19). Weinig tijd daarna stappen uit de tram die voor de pastorie stilstond, drie mannen. Ik telde ze. Ik zag ze uitstappen. Ik telde ze: een, twee, drie. Ze komen binnen met het dringende verzoek dat ik toch het op mij uitgebrachte beroep zal aannemen. Ja, ik zeg: 'U zijt met u drieën?' 'Ja, we zouden met z'n vieren geweest zijn, maar toen

we gereed stonden om te vertrekken, werd er één plotseling ziek.' Zou nu niet menigeen gedacht hebben dat we hier een Goddelijke aanwijzing hadden? Ik ben er voor bewaard gebleven. Ik ben er voor bewaard gebleven door de vraag: 'Heb je werkelijk geloofd dat die mannen van God waren gezonden?' Want dat staat ook nog in Handelingen 10. En de ban was gebroken. Wat ik zo graag gewild had, deed ik niet. Ik bedankte voor het beroep.

Of God gesproken heeft, dat moet men vooraf onderzoeken. Dit ten eerste. En als men dat onderzocht heeft, en men heeft geloof ontvangen, dan moet de opdracht omhelsd worden. Er moet dan niet meer gevraagd worden. De opdracht moet omhelsd worden. Dit is het tweede. Men moet hier voor redeneringen ontoegankelijk zijn, hetzij deze redeneringen komen van onszelf of van onze naaste. Want in betrekking tot de werken Gods hebben wij niets te zeggen. En onze naaste heeft in betrekking tot deze werken ook niets te zeggen. Dus geen redenering meer.

Ten derde, men moet dóén, doen wat opgedragen is, en zich voorneemen om zo te handelen, en niet 'na gedane geloften onderzoek te doen' (Spr. 20:25). Want de zaak *is* afgewikkeld, de opdracht *is* gegeven, het geloof *is* geschonken, men heeft de opdracht omhelsd – doen! Want in dit licht is blijdschap. Maar als het nu op doen aankomt, dan vertrekt de blijdschap en de droefheid komt. Dan komen de bezwaren, en die kunnen dikwijls heel groot zijn, maar... dóén, al zou er ons leven van afhangen. Ik heb meer dan eens gezegd tegen mensen die mij om raad kwamen vragen in bepaalde dingen, bijvoorbeeld in betrekking tot inenting, hetzij van zichzelf of van de runderen – ik heb dikwijls tot zulke mensen gezegd: 'Denk eraan, je moet het kunnen doorvoeren tot de dood toe, als je eraan begint. Als je dat niet kunt, begin dan met je te bekeren, en daarvoor wordt het hoog tijd.' Het moet doorgevoerd worden tot het einde toe. Want God geeft geen opdrachten die Hij later weer intrekt, als ze voor ons te moeilijk zijn. Doen, doorgaan, volharden!

Maar niet beginnen voordat een weg zich opent. Waarlijk, de apostel Paulus had de opdracht om het Evangelie te verkondigen. Maar aan de kust van Klein-Azië ontmoette hij het een en ander in zijn gemoed en toen ging hij niet door. Hij beriep er zich niet op dat hij een evangelieverkondiger van God was, maar hij kon niet verder en hij ging niet verder. En dat zijn niet-verder-gaan ook van God was, dat bleek, want de

Heere opende een weg door het gezicht van de Macedonische man.

Maar als zich een weg opent, dan aanpakken, voortvarend zijn, en vervolgen! En als we weer vast zijn komen te lopen, zoals Mozes aan de Rode Zee, dan moet hetzelfde zich herhalen: wachten, uitzien, sterven, sterven aan zichzelf en aan de wereld en aan zijn verstand en aan zijn oordeel en aan alle dingen. En als men dan weer verder kan gaan, dan dit doen in het gevoel van diepe afhankelijkheid!

Dat en veel meer – als ik krachten had, dan bleef ik doorspreken, nog wel een half uurtje, maar die heb ik niet – dit, deze dingen en nog vele andere dingen zijn de rijkdom van een mens, deze! Wie deze dingen kent en liefheeft, na zich bekeerd te hebben, zich te hebben laten begenadigen, is een rijk mens. En hij is sterk in de Heere, en hij weet iets van de belofte: ‘Mijn genade is u genoeg’ (2 Kor. 12:9), en van het zeggen van de apostel Paulus: ‘Als ik zwak ben, dan ben ik machtig’ (2 Kor. 12:10).

Nog eens, ik zou graag willen doorgaan. Als het Opperwezen het me vergunt en geeft, dan wil ik in een derde en laatste predikatie over deze woorden nog even iets zeggen. Overdenk ze. Zie dat u achter uw armoede komt. Want rijkdom komt niet op rijkdom in het geestelijke. Rijkdom komt in het geestelijke tot armoede. ‘Zalig zijn de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen’ (Matth. 5:3).

Wenst u uw tijd voor andere dingen te gebruiken, goed, dan moet u dat zelf weten. Maar wij zeggen u dat ge vreselijk bedrogen zult uitkomen, en dat uw einde allerellendigst zal zijn. Een mens zonder God gaat te gronde, voor eeuwig, naar lichaam en ziel beide. Kinderen, hoor dat van een oud man zeggen, en vergeet het nooit, *vergeet het nooit!*

Amen.

Gebed:

Heere, laat ons U danken, en dankbaar zijn dat U deze dingen nog hebt willen schenken. Zien we op onszelf, zien we op ons volk, ach, dan zijn we immers deze dingen niet waardig. We hebben ze duizendvoudig verzondigd. Hoeveel goede predikers zijn er hier niet geweest. Hoe hebben ze gewaarschuwd, hoe hebben ze gewerkt! Nacht en dag hebben ze gearbeid. En ons volk heeft het eraan gegeven. Laat ons dit niet kunnen doen. Laat ons wederkeren en laat ons door Uw genade eens zien wat er vroeger eigenlijk gepredikt is. Want om kerken te kunnen bouwen en

in stand te kunnen houden, drukt men deze dingen op de achtergrond. Ze moeten niet meer gekend worden, want men voelt, ook al prijst men ze, dat het toen wat anders was onder deze, ofschoon ook weinige, mensen. Ach, men kan de dingen wel prijzen en ze tegelijkertijd in het hart vervloeken. ‘Gij bouwt de graven der profeten,’ zeidet Ge eens in Uw omwandeling op aarde, ‘en hiermede toont gij dat gij een welgevallen hebt in hun moordenaars.’

Ontdek ons, Heere! Doe ons U gedurig vragen om ontdekking, en leer ons stap voor stap te handelen, te handelen in Uw vreze. Doe ons de vlekken en het grondbederf in ons leven zien en bekennen. Doe ons ook behoefte hebben aan uitwissing, aan reiniging, aan leiding.

Zegen wat vanmorgen gezegd is. Vergeef het zondige ervan en doe het ons overdenken, eerlijk, oprecht, gedurig, U tot eer en onszelf en onze naaste tot heil.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:77 en 78.

Gedeelte van een predikatie van Thomas Boston over Lukas 23:42

‘En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.’

Ik wens u de volgende vragen te stellen:

Ten eerste, is het verstandig dat gij, omdat de moordenaar bekeerd werd in zijn laatste ure, in een tijd zoals er nooit geweest was of nooit weer zijn zal, dat gij verwacht dat het ook zo met u zal gaan? Gij moogt uzelf dan ook wel in een vurige oven werpen en hopen er ongedeerd uit te komen, omdat de vrienden van Daniël zo eens werden verlost. Indien Christus nog eens zou komen om voor de tweede maal gekruisigd te worden tussen twee misdadigers en gij waart een van hen om met Hem gekruisigd te worden, dan kon het zijn dat gij in uw laatste ogenblikken bekeerd werd. En toch zoudt gij er niet zeker van kunnen zijn. Want het mocht zijn dat gij evenals de andere moordenaar de verstokte waart.

Maar daar die gebeurtenissen niet meer plaats zullen hebben, hoe kunt gij dan vertrouwen op zulk een late bekering?

Ten tweede, is het niet in alle opzichten ongewoon dat tussen al die wonderen van rechtvaardigheid, macht en getrouwheid dat ene wonder van genade aan de moordenaar bewezen werd? Dat dezelfde macht die de steenrotsen scheurde, genadiglijk het hart van een van de moordenaars opende om Christus en Zijn genade te ontvangen? Maar hoe kunt gij dan menen dat de tijd van uw sterven een tijd van zulke wonderen zal zijn? En indien niet, hoe kunt gij dan uzelf bedriegen door uitstel van uw bekering, in de verwachting dat gij een buitengewone openbaring van Goddelijke genade en ontferming zult ontvangen?

Ten derde. Was het geen heerlijk bewijs van Goddelijke wijsheid, dat, toen de Goddelijke heerlijkheid van Gods Zoon aan het kruis werd verborgen, een straal daarvan doorbrak in de bekering van een van de twee moordenaars die daar tegelijk met Hem aan het kruis hingen? Was het niet betamelijk aan de wijsheid Gods dat, toen de rechters en de overheid en het volk Hem als een misdadiger aan het kruis hadden gehecht, Hij Zijn heerlijkheid liet uitroepen door een van hen die met Hem gekruist waren? Maar wat betekent dat voor u in een tijd nu het reeds lang geleden is dat Christus plaats nam aan de rechterhand van Zijn Vader en Zijn heerlijkheid over de gehele wereld wordt uitgeroepen door het Evangelie?

Ten vierde. Is het iets vreemds, dat toen onze Heere triomfeerde over overheden en machten, Hij een zegeteken van Zijn overwinning oprichtte op het slagveld? Was het niet zeer natuurlijk, dat Hij, Die, wanneer Hij zou verhoogd zijn, allen tot Hem trekken zou, nu op dat ogenblik één tot Hem trok? Maar welke bemoediging, om uit te stellen tot uw laatste uur, kan dat aan u geven, nu de strijd die Christus gestreden heeft beëindigd is?

En ten vijfde. De boetvaardige moordenaar aan het kruis was niet alleen oprecht, maar hij verheerlijkte Christus meer in zijn late bekering dan gij door uw bekering zult kunnen doen, ook al waart gij uw gehele leven een boetvaardig mens geweest. Ik zal u dat bewijzen:

a. Toen onze Heere in Zijn laagste trap van vernedering was, toen beled de moordenaar zijn geloof in Zijn Goddelijke natuur en dat Hij de Koning des hemels was. 'Heere,' zegt hij, 'gedenk mijner, als Gij in

Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.’ Welk een sprekend en wonderlijk geloof was dit, dat terwijl Christus zó vernederd was dat Hij aan een kruis hing, hij Hem evenwel erkende Koning des hemels te zijn, dat Hij stervende heenging om een Koninkrijk te ontvangen, dat Hij alle macht had in de hemel en Hij vol is van ontferming, medelijden en trouw, zodat alleen de herinnering aan hem voldoende zou zijn om zijn eeuwig welzijn te verzekeren. Gij moogt dit alles nu geloven en belijden, maar niet op zulk een tijd als het toen was. Hij is nu de verhoogde Verlosser, Die ver boven alle hemelen opgevaren is en gezeten is aan de rechterhand Gods. Maar dat te geloven, wat is dat in vergelijking met Hem te verheerlijken in Zijn diepste vernedering?

b. Toen anderen Hem als een misdadiger hadden gekruisigd en Hem bespotten en Hem beschimpten als iemand die geen medelijden had verdiend, toen aanbad de begenadigde moordenaar Hem als de Heere van de toekomstige wereld. Misschien aanbidt gij Hem nu, maar bedenk hoe weinig dat is in vergelijking met wat de bekeerde moordenaar onder zijn omstandigheden deed.

c. Hij deed dit alles en meer in het openbaar voor een menigte van toeschouwers welke gij waarschijnlijk niet zult hebben wanneer gij zult sterven. De moordenaar rechtvaardigde God voor hen allen. Hij veroordeelde zichzelf en deed wat hij kon om zijn arme genadeloze makker, die waarschijnlijk met hem gezondigd had, te overtuigen en te bekeren. Hij veroordeelde hen die Christus hadden gekruisigd en gaf zijn openbaar getuigenis tegen hen als tegen mensen die God niet vreesden.

Om te besluiten: Bekeer u tijdig en vertrouw er niet op een late bekeerling te zullen zijn. Het voorbeeld van de moordenaar aan het kruis mag geen reden voor u zijn om uit te stellen. Vele roepstemmen om tot God weder te keren zijn tot u gekomen. Maar helaas, de meesten worden er niet door geraakt. Daar wij tegenwoordig onder veel tegenheden leven, worden wij door Gods voorzienigheid tot bekering geroepen. Bekering zou het beste middel zijn om ons uit onze moeilijkheden te verlossen. Indien er een geest van gebeden en treuren onder ons was vanwege de oorzaken van des Heeren twist met ons, dat zou een teken ten goede zijn. Maar helaas, het werk van bekering wordt door de meesten uitgesteld van dag tot dag tot men op zijn sterfbed ligt. En wie kan verzekeren dat gij dan nog vergiffenis zult ontvangen?